

Съдебна система в Република Хърватия

В Конституцията на Република Хърватия се предвижда, че държавната власт в Хърватия е организирана въз основа на принципа на тристранно разделение на властите, като законодателната власт се упражнява от хърватския парламент, изпълнителната власт — от правителството на Република Хърватия, а съдебната власт — от съдилищата в Република Хърватия. Властите си сътрудничат и се контролират взаимно, като същевременно при своята работа и при вземането на решения запазват независимост от другите клонове на властта. Като носители на съдебната власт, съдилищата осъществяват правораздавателна дейност в съответствие с Конституцията, законите, подзаконовите актове и международните договори, които Република Хърватия е подписала и ратифицирала. Съдийските длъжности се заемат от съдии, назначени от Държавния съдебен съвет. При упражняването на съдийската си длъжност съдиите трябва да бъдат независими и самостоятелни и се ползват с имунитет в съответствие със закона. Съдийската длъжност е постоянна длъжност и съдиите не могат да изпълняват други функции.

Съдебната (правосъдната) система на Република Хърватия се състои от съдебната власт (съдилищата), автономни и независими съдебни органи (прокуратури), изпълнителната власт (Министерство на правосъдието), автономни и независими органи (Държавен съдебен съвет и Прокурорски съвет), автономна и независима служба (юридическа професия), автономна и независима публична служба (нотариуси) и публична институция (Съдебна академия).

Организация на съдебната система в Република Хърватия

Задачата на Министерството на правосъдието е да съхранява основните ценности на правния ред, да осигурява условията за доброто му функциониране и да доразвива съдебната система.

Министерството на правосъдието изпълнява:

административни и други задачи, отнасящи се до:

гражданското, наказателното право, правото в областта на простъпките и търговското право, както и административното правосъдие; организацията, функционирането и професионалното обучение в рамките на органите, налагащи наказателни санкции и санкции за простъпки; административни и други задачи, свързани с работата на нотариусите и юридическите професии; съдебните и нотариалните такси; международната правна помощ и други форми на правна помощ; изпълнението на наказателните санкции и санкциите за простъпки, помилванията и условното освобождаване; административни и професионални задачи, свързани с пробацията, когато се взема решение относно наказателното преследване и се избират видът и продължителността на наказателните санкции; изпълнението на присъди без лишаване от свобода, наложени на пълнолетни извършители на престъпления; задачите, свързани с развитието и координацията на система за подкрепа на жертвите и свидетелите на престъпления; компютризацията на съдебната система; както и **контрола на изпълнението на административните задачи в органите на съдебната власт, прокуратурата и правораздавателните органи;**

административни и други задачи, отнасящи се до:

правото на собственост, вещноправни въпроси, свързани с принудително отчуждаване и други ограничения на правото на собственост, вещноправни въпроси, свързани със строителни терени, земеделски и горски земи, комасация на земята, продажбата и закупуването на земя и сгради и селскостопански операции, които не са от компетентността на друг държавен орган, собствеността на чуждестранни граждани, обезщетенията за собственост, конфискувана по време на комунистическия режим в бивша Югославия, които не са от компетентността на друг държавен орган, както и въпроси, свързани с унаследяването на собствеността, правата и задълженията на бившата Социалистическа федерална република Югославия (СФРЮ); административни и професионални задачи, свързани със сътрудничеството на правителството на Република Хърватия с международни наказателни съдилища, представителство на Република Хърватия пред Международния съд и други международни съдилища, освен ако не е предвидено друго в конкретно решение на правителството на Републиката на Хърватия, и задачи, свързани със защитата на правата на човека и правата на националните малцинства, които не са от компетентността на друг държавен орган; участие с министерството, отговарящо за управлението на държавните активи, в задачите, свързани с управление и разпореждане с акции и дялове на дружества, съставляващи държавни активи, собственост на Република Хърватия, и по отношение на дружества, ангажирани основно с дейности от компетентността на министерството; задачи, свързани с участието на Република Хърватия в работата на органите на Европейския съюз в сферите на компетентност на министерството; други задачи, които са от компетентността на министерството по силата на специален закон.

Съдилища в Република Хърватия

Със Закона за съдилищата (*Zakon o sudovima*) се регламентират организацията, компетентността и юрисдикцията на съдилищата.

В Република Хърватия съдебната власт се упражнява от съдилищата като отделни органи на държавната власт. Те упражняват правомощията си самостоятелно и независимо в обхвата на дейност и компетентността, предвидени от закона.

Съдилищата постановяват решения въз основа на Конституцията на Република Хърватия, международните договори, които са част от правния ред на Република Хърватия, законите и другите подзаконови актове, които са били приети в съответствие с Конституцията на Република Хърватия, международните договори или закони.

Съдилищата постановяват решения по дела, отнасящи се до основните права на човека и задълженията на гражданите, правата и задълженията на Република Хърватия и на органите на местното и регионалното самоуправление, както и правата и задълженията на други юридически лица; налагат санкции и други мерки срещу извършителите на престъпления, простъпки и нарушения, определени със закон и други подзаконови актове; произнасят се по законсъобразността на общи и индивидуални актове на публичните административни органи; постановяват решения по спорове, свързани с личните отношения на гражданите, спорове в областта на трудовото, търговското и вещното право и други гражданскоправни спорове; както и разглеждат други съдебни дела, предвидени от закона. Съдилищата раздават правосъдие съгласно Конституцията, международните договори, закони и други валидни източници на правото.

Съдебната власт в Република Хърватия се прилага от **обикновени и специализирани съдилища** и от **Върховния съд на Република Хърватия (Vrhovni sud Republike Hrvatske)**, който е **най-висшият съд в Република Хърватия**.

Обикновените съдилища са съдилища, които разглеждат въпроси, по отношение на които специализираният съд няма компетентност. Това са общинските (районните) съдилища (*općinski sudovi*) и жупанийските (окръжните) съдилища (*županijski sudovi*).

Специализираните съдилища са съдилища, които разглеждат въпроси, по отношение на които законът им предоставя компетентност. Това са търговските съдилища (*trgovački sudovi*), административни съдилища (*upravni sudovi*), съдилищата за простъпки (*prekršajni sudovi*), Висшият търговски съд на Република Хърватия (*Visoki trgovački sud Republike Hrvatske*), Висшият административен съд на Република Хърватия (*Visoki upravni sud Republike Hrvatske*) и Висшият съд за простъпки на Република Хърватия (*Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske*).

Съдилищата допълнително се подразделят на съдилища от първа и втора инстанция.

Производство за уреждане на даден правен въпрос се образува пред съдилищата от първа инстанция. Това са общинските (районните) съдилища, административните съдилища, съдилищата за простъпки и търговските съдилища.

Съдилищата от втора инстанция постановяват решенията по жалби срещу решения на съдилищата от първа инстанция и изпълняват определените им в закона задачи. Това са жупанийските (окръжните) съдилища (във връзка с общинските (районните) съдилища), Висшият търговски съд на Република Хърватия (във връзка с търговските съдилища), Висшият съд за простъпки на Република Хърватия (във връзка със съдилищата за простъпки) и Висшият административен съд на Република Хърватия (във връзка с административните съдилища).

Общинските (районните) съдилища и съдилищата за простъпки са създадени за територията на една или повече общини, един или повече градове или една или повече части от градска зона, докато жупанийските (окръжните), търговските и административните съдилища са създадени за територията на една или повече жупании.

Висшият търговски съд на Република Хърватия, Висшият административен съд на Република Хърватия, Висшият съд за простъпки на Република Хърватия и Върховният съд на Република Хърватия са създадени за територията на Република Хърватия.

Върховен съд на Република Хърватия

Върховният съд на Република Хърватия е със седалище в Загреб.

Той осигурява еднаквото прилагане на закона и равенството на всички при неговото прилагане;

Постановява решения относно обичайните средства за правна защита, когато това е предписано от специален закон;

Постановява решения относно извънредни средства за правна защита срещу окончателните съдебни решения на съдилищата в Република Хърватия;

Постановява решения относно конфликти на юрисдикции, когато това е предписано от специален закон;

Занимава се с актуални въпроси на съдебната практика, разглежда необходимостта от професионално обучение на съдии, съдебни служители и стажант-съдии и изпълнява други предвидени от закона задачи.

Върховен съд на Република Хърватия

Trg Nikole Šubića Zrinskog 3

10 000 Zagreb

Тел.: +385 1 486 22 22, +385 1 481 00 36

Факс: +385 1 481 00 35

ел. поща: vsrh@vsrh.hr

<http://www.vsrh.hr/>

Председател на Върховния съд на Република Хърватия

Председателят на Върховния съд на Република Хърватия представлява Върховния съд на Република Хърватия и съдебната власт и изпълнява задачи, свързани със съдебната администрация, както и други задачи, определени от закона и от Процедурния правилник на Върховния съд на Република Хърватия.

Председателят на Върховния съд се избира за мандат от четири години от хърватския парламент по предложение на президента на Република Хърватия след представяне на становището на Общото събрание (*Opća sjednica*) на Върховния съд на Република Хърватия и компетентната комисия на хърватския парламент, като в края на този срок може да бъде преизбран на същата длъжност. Никой не може да заема тази длъжност повече от два пъти.

За председател на този съд може да бъде избран всеки, който отговаря на общите и специфичните условия за съдия на Върховния съд на Република Хърватия. Ако за председател на този съд е избрано лице, което не е заемало длъжността на съдия във Върховния съд на Република Хърватия, Държавният съдебен съвет ще назначи това лице и за съдия в този съд.

Със Закона за съдебните райони и седалищата на съдилищата (*Zakon o područjima i sjedištima sudova*) (*Narodne novine* (NN); Държавен вестник на Република Хърватия) № 67/18) се осъществяват териториалната организация и по-нататъшното рационализиране на съдебната мрежа, като се създават **15 жупанийски (окръжни) съдилища, 34 общински (районни) съдилища, 9 търговски съдилища и 4 административни съдилища.**

Закон за съдилищата

Закон за съдебните райони и седалищата на съдилищата

Съдебни органи

Съдебните органи в Република Хърватия се състоят от съдилища и прокуратури.

Съдилища

Върховен съд на Република Хърватия

Жупанийски (окръжни) съдилища (15)	Висш търговски съд (1)	Висш административен съд (1)	Висш съд за простъпки (1)
Общински (районни) съдилища (34)	Търговски съдилища (9)	Административни съдилища (4)	

Прокуратура (*Državno odvjetništvo*)

Прокуратурата е автономен и независим съдебен орган, който има правото и задължението да образува съдебни производства срещу извършители на престъпления и други наказуеми деяния, да предприема правни действия за защита на активите на Република Хърватия и да предоставя средства за правна защита за защита на Конституцията на Република Хърватия и законодателството.

Прокуратурата упражнява своите правомощия въз основа на конституцията на Република Хърватия, международните договори, които са част от правния ред на Република Хърватия, *достиганията на правото* на ЕС, законодателството и други източници на правото.

Прокуратурата на Република Хърватия е създадена така, че да обхване цялата територия на Република Хърватия; общинските (районните) прокуратури (*općinska državna odvjetništva*) са организирани така, че да обхващат общински (районни) съдилища и публичноправни органи; а жупанийските (окръжните) прокуратури (*županijska državna odvjetništva*) са организирани така, че да обхващат жупанийски (окръжни), търговски и административни съдилища. Със закон могат да бъдат създадени специализирани прокуратури, които да се занимават с определени видове дела и пред определени от закона съдилища.

Общинските (районните) прокуратури са подчинени на жупанийските (окръжните) прокуратури; жупанийските (окръжните) прокуратури и специализираните прокуратури са подчинени на прокуратурата на Република Хърватия.

Дадена прокуратура се ръководи от прокурор, който отговаря за изпълнението на задачите в рамките на компетентностите на прокуратурата, която той представлява и управлява.

Главният прокурор (*Glavni državni odvjetnik*) на Република Хърватия ръководи прокуратурата на Република Хърватия. За главен прокурор на Република Хърватия може да бъде назначен всеки, който отговаря на общите и специфичните условия, за да бъде назначен за заместник-главен прокурор на Република Хърватия. Главният прокурор на Република Хърватия се назначава с мандат от четири години от парламента на Хърватия по предложение от правителството на Република Хърватия след представяне на становището на Комисията по правосъдие на хърватския парламент, като в края на този период може да бъде преназначен на същата длъжност. Никой не може да заема тази длъжност повече от два пъти.

Със Закона за районите и регистрираните служби на прокуратурите (*Narodne novine* (NN; Държавен вестник на Република Хърватия) № 67/18) се рационализира мрежата от прокуратури, като се създават 15 жупанийски (окръжни) прокуратури и 25 общински (районни) прокуратури.

Прокуратура на Република Хърватия

Служба за борба с корупцията и организираната престъпност (<i>Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, USKOK</i>)	Жупанийски (окръжни) прокуратури
	Общински (районни) прокуратури

Прокуратура на Република Хърватия

Gajeva 30a, 10 000 Zagreb

<http://www.dorh.hr/>

Главен прокурор

Тел.: +385 1 459 18 88

Факс: +385 1 459 18 54

ел. поща: tajnistvo.dorh@dorh.hr

Наказателно отделение (*Kazneni odjel*)

Тел.: +385 1 459 18 00

Факс: +385 1 459 18 05

ел. поща: tajnistvo.kazneni@dorh.hr

Отделение по граждански и административни въпроси (*Građansko upravni odjel*)

Тел.: +385 1 459 18 61

Факс: +385 1 459 19 12

ел. поща: tajnistvo.gradjanski@dorh.hr [VJ1]

Жупанийски (окръжни) и общински (районни) прокуратури

Закон за прокуратурата

Закон за районите и регистрираните служби на прокуратурите

Служба за борба с корупцията и организираната престъпност

Службата за борба с корупцията и организираната престъпност (USKOK), която е със седалище в Загреб, е специализирана прокуратура, която обхваща цялата територия на Република Хърватия и е специализирана в извършването на дейности по наказателно преследване по дела за корупция и участие в организирана престъпност. Компетентността на Службата за борба с корупцията и организираната престъпност е определена в Закона за Службата за борба с корупцията и организираната престъпност.

Служба за борба с корупцията и организираната престъпност

Gajeva 30a

10 000 Zagreb

Тел.: +385 4591 874

Факс: + 385 1 4591 878

ел. поща: tajnistvo@uskok.dorh.hr

Закон за Службата за борба с корупцията и организираната престъпност

Последна актуализация: 06/01/2022

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.